

HANKINTAOHJEET HANKETOIMINNASSA

Kaikkien hanketoiminnasta aiheutuvien kustannusten on oltava kohtuullisia (Valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukielpoisuudesta 358/2014, 3 § Tukemisen edellytykset). Lähettäessä toteuttamaan hankintaa on tämän ohjeen lisäksi tutustuttava lakiin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, myöh. hankintalaki) kilpailutusmenettelyyn lainmukaisuuden ja kustannusten kohtuullisuuden varmistamiseksi.

Jos hankintaan ei sovelleta hankintalakia, tuensaajan on tuen myöntäneen viranomaisen vaatiessa osoitettava, että hankinnasta aiheutuva kustannus on kohtuullinen. Tällä tarkoitetaan kaikkia hankintoja niiden arvosta riippumatta, joten selvitysvelvollisuus koskee myös pienhankintoja.

Hankintalakia sovelletaan kaikkiin alla kerrotut kynnysarvot ylittäviin hankintoihin, jos julkinen tuki ylittää 50 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Julkista tukea on muun muassa EU:n rakennerahastoista, valtiolta, maakunnan liitoilta ja kunnilta saatu tuki. Kuntien ja julkisyhteisöjen lisäksi myös muiden hankkeen toteuttajien on noudatettava kilpailuttamisesta annettua lainsäädäntöä, jos julkinen tuki ylittää 50 % kokonaiskustannuksista.

Hankintalain piiriin kuuluvat hankinnat

Uusi hankintalaki tuli voimaan 1.1.2017. Hankintalakia tulee noudattaa kaikissa EU- ja kansalliset **kynnysarvot ylittävissä** hankinnoissa. Euroopan komissio tarkistaa EU-kynnysarvot kahden vuoden välein.

On huomioitava, että hankinnan kilpailuttamisessa hankintayksikön on noudatettava tasapuolista ja syrjimätöntä menettelyä ja kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia avoimuuden ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Kilpailutuksessa käytettävä hankintamenettely on kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuun. Hankintaa ei kuitenkaan saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Ks. hankintalaki 2 § ja 31 §.

Kaikilla toimittajilla on oltava mahdollisuus saada riittävä tieto hankinnasta ja osallistua tarjouskilpailuun. Näistä hankinnoista on ilmoitettava valtakunnallisella julkisten hankintojen sähköisellä kanavalla (HILMA), www.hankintailmoitukset.fi.

EU-kynnysarvot

Tavarat ja palvelut	221 000 €
Tavarat ja palvelut; valtio/keskushallinto	144 000 €
Rakennusurakat	5 548 000 €
Käyttöoikeusurakat	5 548 000 €
Suunnittelukilpailut	221 000 €
Suunnittelukilpailut; valtio/keskushallinto	144 000 €

Säännökset EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen menettelyistä ovat hankintalain toisessa osassa, pykälissä 32–98.

Kansalliset kynnsarvot

Tavarat ja palvelut, suunnittelukilpailut	60 000 €
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut	400 000 €
Rakennusurakat	150 000 €
Käyttöoikeussopimukset	500 000 €

Säännökset kansallisen kynnsarvon ylittävien hankintojen menettelyistä ovat hankintalain kolmannessa osassa, pykälissä 99–122.

Kansallisen kynnsarvon alittavat hankinnat eli pienhankinnat

Pienhankinnoilla tarkoitetaan kansallisen kynnsarvon (60 000 € ilman arvonlisäveroa) alittavia tavaroiden ja palvelujen hankintoja. Ne eivät kuulu hankintalain piiriin. Pienhankintoja tehtäessä on kuitenkin huomioitava hyvän hallinnon yleinen periaate, jonka tarkoituksena on taata tarjoajille tasapuolinen ja syrjimättömän kohtelu.

Pienhankintojen kilpailutus

EU:n ja valtion rahoittamien hankkeiden pienhankinnoissa tavarat, asiantuntijapalvelut ja muut palvelut kilpailutetaan noudattaen seuraavia euromääräisiä rajoja. Pienhankinnoissa ei ole ilmoitusvelvollisuutta HILMA:ssa.

- 1) Jos pienhankinnan arvo on alle 4 000 € (ilman arvonlisäveroa), riittää että varmistetaan kustannusten kohtuullisuus hintavertailulla. Pyydetään tarjouksia puhelimitse tai sähköpostitse. Kirjataan saadut tarjoukset ja hankintapäätös perusteluineen hankkeen asiakirjoihin liitettäväksi. Hintavertailuissa voidaan käyttää myös esim. verkkokauppojen päivähintoja.
- 2) Jos pienhankinnan arvo on yli 4 000 € (ilman arvonlisäveroa), mutta alle kansallisen kynnsarvon, pyydetään tarjoukset kirjallisena vähintään 3–5 toimittajalta. Tarjouspyynnössä tulee olla kaikki ne tiedot, joilla on merkitystä hankinnan kannalta. Tarjouksista tehdään riittävä vertailu ja valinta tapahtuu pääsääntöisesti kokonaistaloudellisen edullisuuden tai halvimman hinnan perusteella. Hankinnasta tehdään päätös, josta käy ilmi hankintamenettely, valinnan perustelut, hinta ja päätös. Päätös lähetetään tiedoksi kirjalliseen tarjouskilpailuun osallistuneille.

Hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti myös pienhankintoja tehtäessä. Kaikki hankintamenettelyyn liittyvät dokumentit on säilytettävä.

Eryiskysymyksissä (suorahankinta, inHouse-hankinta tms.) voi ottaa yhteyttä hankkeen maksatustarkastajaan. Em. poikkeuksellisen menettelyn perusteet, hankintapäätös ja hankinnan hinta laskentaperusteineen tulee dokumentoida näissä tilanteissa tarkasti.